

מסורת הש"ס

(א) ע"ז.1. חוספתא דרמאי פ"ב ה"ט, (ב) חוספתא דרמאי פ"ב ה"ה, (ג) געפיט פ"ב מ"ה, (ד) יבמות כ"ה: ק"א:, (ה) יבמות כ"ה: נדרים ע"ג ב"ב קכ: קכ"א, (ו) נלקמן לה: לו: ג"ל, (ז) חו"ג ז"ק, (ח) נלקמן לג"ל ב"ה כח, תמורה י"ג, ח"ל, כד, ונחם ע"ה: חולין קל"ג, (ט) ונשמע שנמשניות וכן בתמורה ובשאר דוכסא ליתא ובראש"י וברמב"ם ג"כ ליתא, (י) ויחלף ז', (י"א) ג"ס (י"ב) ג' (יג) ומלאכי א"ל, (יד) שני יו"ה-ה"ח"ן הס"ד והשאר ים לנמוק ז"ק, (ט) חו"ג ז"ק, (ס) ועוד דמשמע הכא דיש חקיק לנ"ה שמקבל עליו כ"י ז"ק, (ז) אמאי א"ן ב"ן כיון דלא ז"ק, (ט) ובי ז' דרך רשעים שהיו מנשכים מקולקלס בגלוי וחסו יראי שמים כ"י מהרש"א, (י) נמוק (שם, ק) ז"ל חזק, (י) שרא"ה, (יג) נחמ"ש שם לפטוי וע"ש ברש"י ד"ה לעולם ובר' יא"ח ש"ס לזה שם לוי שא"ן אומנין בהמה ע"ר הנחמה אלא בהמה נכור ומעשר,

מוסף רש"י

ובכולן שחזרו בהן. אגלנין ועמי הארץ קאי, אין מקבלין אותן. להחזיקן בתורות מצוות להספיק ענין (ע"ז א,). אם עשו דבריהן במטמוניות. כסתר. עבירות שגברו עד הנה (שם). בפרהסיא. הוילי ופקדו כל ק"י שוב א"ן נומין לנן לשון משנה שלימה (שם א,). שובבים. משמע מודים ופרהסיא, לשון מדר וגולה, כמו (שע"ה גז) וי"ך שובב נדבר לנן (שם). מפני שהוא בית דין. כלומר מילין או חלילה לא עשה חכם זו בחיבה, דק"ל חלילה ומילין כשגלה ותכלה לא תשידי (יבמות כ"ה) כלומר לא יחד היה שם דנימא כשגילו מבטין, שהרי ב"ד היה שם וא"ן ב"ד פחות משגלה (שם אק).

הדרן עלך עד כמה

כל פסולי המוקדשין. כל קדשים בעלי חיים שנפדו בתומין, אף על פי שעדיין מקלם קדשה עליהן, שאסרן הכהון בניה וטעודה כדאמרינן תומא ולא נזיה ובר' אפילו הכי הוינן משנה חולין כ"ן ב"ן שחשטין כאלטין ומכריזן כאלטין בליטרא, חוץ מן הבכור והמעשר. שמיית מכירתן ביוקר איהם להקדש אלא לבעלים, לפי שא"ן להם סדיון בתומם להיות דמיון נגסין לקדשותן, דנכסור לחמר לא תפיה ונמעשה לחמר לא יגאל, אלא חלולין לבעלים בתומין. הדין א"ן טהוין כ"ן משנה חולין במיתת כסרם שנפול כ"ן מוט ומסותם כבעלים, בעלים דכסור כ"ן ובעלים דמעשר ישרא"ל, אלא שאר פסולי המוקדשים הניין מיתרין ביוקר להקדש, שלפי מה שידע שהנאמן ויהי הוא מוסיק פדיון מתחלתו, לפיכך מביזן אותו למוכרו כאלטין, שהכל פוים שם ליקח כסר (ביצה כח, ובכ"ז ובת"מ ע"ה: חולין קכ"ג: תמורה ה' ב"א), ורשוקלין מנה כנגד מנה. כשמוכרו תמון הכית (שם).

שיטה מקובצת

א) בתנאי ס"א טפטיק ס"א תכתבי: ט' הנאתן. גיליון

וכולן שחזרו בהן. סיפא דהך כרייתא דלעיל היא דקמיני הנא לקבל דברי חצירות חוץ מדבר אחד וכן כהן שקיבל עליו דברי כהונה חוץ מדבר אחד וכן בלוי שקיבל עליו דברי לוייה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותן שנאמר^(א) המקריב את דם השלמים וגו' בזמן שהכהנים עושין רלונו של מקום מה כמיצ בהס"ט חלקם נתמי אותם מאשי ובשאינ עושין רלונו של מקום מה כמיצ בהן מי גס כסם ויסגור דלתים^(ב) וכולן שחזרו בהן אין מקבלין אותם עולמית כו' בתוספתא דמסכת דמאי פ' ב' (ט) האורז במקומו מותר בחלת אנטוכיא: **עשו דברים במטמוניות**. שלא חיללו שם שמים בפרהסיא מקבלין אותם: **כאופו הווג ר"ש ור' יהושע בן קרחה: גבאי**. ממונה למלך לגבות מס מישראל: **פירש**. מן הגבאות: **אינטינא ליה שעשא**. שהיו חכמים ורביין לו לשאל הימנו הלכות: **קטר לנו**. קשר ותיקן להם ארבע מאות: **ט' חפטיק**. כסאות: **ויל לחשיבותיה**. ילך לחשיבותיה אחר החשיבות שבהר לו להיות מוכס ואינו לא נלך אללו: **הדרי צי**. מנגלות: **ו רואה אם קדשו**. אם יש לו שלמים צביתו ונפל בהן מוט יראה אם קצוע הוא ויפדם ויזיאל לחול: **מעשרוסיו**. מעשר דמהה שנפל בהם מוט: **ונשאל על טהרוסיו**. הוא עצמו אם צקי בהלכות נשאל לעצמו על טהרוסיו אם אירע בהן ספק ואינו צריך לילך אלל חכם אחר: **ט' חוץ משל עצמו**. שא"ן כהן רשאי לראות מוט של כזכרותיו ולהתירו: **ומד מי מיהמן**. להסיר כבור ואפילו של אחרים והא"ן מנן לקמן צפרק כל פסולי המוקדשין (דף לו:). כבור שניסמית עינו ונקטעה ידו הרי זה יסמט על פי שלשה צני הכנסת: **אלא כסלסא**. וכנה צנל הכבור אחד מהן: **ומי חשידי**. כולוה כשצילו: **והסנן**. ציבנות: **מאינא או שחלסא**. אשה לפני החכם מותר לישאנה ואינו נחשד לומר מנן מנח כן המירה: **מפני שהוא ב"ד**. כלומר שלא ו היה לדו שם אלא בית דין שלשה היו **שס: דראמר רב חסדא אמר רבי יוחנן ביחיד מומחה**. במסכת נדרים **ורואה אם קדשו**. ואינו נחשד לומר על מוט עורב שהוא קצוע דמה לו

לשקר הא אם היה רואה להוציא ו לחול יכול לעשות בהימר ולשא"ל לחכם ולפתוח בהרטה דהקדש טעות ולומר בטעות הקדשמי אכל כזכור דאיהו לא אקדשיה דהא מרחם קדוש ליכא למימר הכי **ונחשד: ומעשרוסיו**. דאינו נחשד לומר על עורב שהוא קצוע דאי היה בעי מעיקרא הוה עביד בהימירא קודם שיעשר עדרי: **שדי מומא כנולסו**. דעדיין אינן קדושים דליהו כמטייל מוט כקדשים ואח"כ יעשר דמעשר בהמה חל על המוט דכמיצ (ויקרא כ) לא יצקר צין טוב לרע הילכך אינו נחשד: **ונשאל על טהרוסיו**. אינו חשוד לומר על טמא טהור דאם טמאות הן מה יפסיד הא **ט' חו**א ליה צימי טומאה. ובחולין קמיירי דתרומה טמאה לא חויא ליה אפילו צימי טומאתו **ט':**

הדרן עלך עד כמה ישראל חייבין בל **פסולי המוקדשין** **ט' ^(א) (הנאתן להקדש)** נמכרין באיטלוז ונשחטין באיטלוז ונשקלין בליטרא חוץ מן הבכור והמעשר שהנייתן לבעלים פסולי המוקדשין הנייתן להקדש ושוקלין מנה כנגד מנה בבכור: גמ'

י"א כבור ומעשר שא"ן נאכלין בתורת בהמתך **ט' דתנן כל פסולי המוקדשין נמכרין כאיטליז חוץ מן הבכור והמעשר** משום קרא נפקא דא"ן נוהגין **ט"ז** ציון כדצר שא"ן הנאתן להקדש: כמעשר

בל פסולי המוקדשין. קדשים שנפל בהן מוט: **הנאתן להקדש**. אם מוכרין אותן ביוקר **ט' (ב)** הנאת הקדש היא. ונגמרא מפרשא כולה: **כאיטליז**. כשוק שלוקחין הרבה ונמכר ביוקר: **ונשקלין כליטרא**. כדרך שהקצבין מוכרין כשר חולין **ט' (ג)** כבור ומעשר. אם נמכרין ביוקר: **הנאתן לבעלים**. כבור הנאתו לכהן ומוכר הנצר לכל מי שירצה כדצר כבור נאכל לכל אדם והכהן נוטל דמיו ולכהן קרי בעלים של כבור ומעשר הנאת מכירתו ביוקר לבעלי ישראל היא ומשום הנאת הדיועות לא מזולתינן בקדשים לנהוג בהן מנהג חולין למוכרו כאיטליז אלא צבימו ואף על פי שלא יקפצו עליהם צני אדם כל כך וא"ן נשקלין כליטרא אלא כזאומד ואם יפסיד לית לן בה: **ושוקלין מנה כנגד מנה כזכור**. שאם יש לו חתיכת כשר חולין שנשקלה כליטרא יכול לשקול כשר כבור כנגד כנגדה: גמ'

עד כמה פרק רביעי בבורות

לא.

ובולין שחזרו בהן בו. פ"ה צפ"ק דע"ז (דף א,). אגולנים ועמי הארץ קאי שחזרו מרשען למוטב וזהו תימנה למנה א"ן מקבלין אותם **ט'** דמשמע דא"ן תקנה **י'** לעשות עם הארץ נחצרן שמקבל עליו דברי חצירות כו' ועוד דלשון עולמית משמע שכבר קבלו פעם אחרת ועוד דלאמר רבי יהודה חזרו בהן במטמוניות א"ן מקבלין אותן **י"א** שאם חזרו למוטב במטמוניות ולא צפרהסיא **ט'** א"ן מקבלין אותן **יט"ט** ובי זו ירא שמים כסתר ואומר ר"מ דקאי ארישא דקתני בתוספתא דדמאי צפרק שני עם הארץ שקבל עליו דברי חצירות כו' **ט'** (עוד כוכבים שקבל עליו דברי חצירות כו') **י"ג** גר שקיבל עליו דברי תורה כו' כהן שקבל עליו כהונה כו' לוי שקבל עבודה לוייה כו' והדר קתני וכולן שחזרו צ"ן כלומר שחזרו לסורס וקלקלו מעשיהם **י"ז** א"ן מקבלין אותן עולמית כיון דלא יכלו לעמוד בה ר' יהודה אומר במטמוניות כלומר שחזרו לסורס במטמוניות ובגלוי נוהרין על דברי חצירות א"ן מקבלין אותן שגונינן דעת הכריות וא"ן עושין אלא לפנים אכל אם לגמרי קלקלו מעשיהם אף צפרהסיא מקבלין אותן כשישוב דכשחזרין **ט'** חזרה לגמרי:

י' איכא דאמרי עשו דבריהם במטמוניות. שהכרנו בהם מתחלה קודם שחזרו לסורס שהיו נוהגין דברי חצירות אף כסתר מקבלין אותם כשישובו אכל אם לא הכרנו בהם מעולם שעשו דברי חצירות כי אם צפרהסיא וצ"לנעה לא היו נוהרין היטב א"ן מקבלין אותם שגוניני דעת הכריות הס: **ד"הא** חזו ל"יה בימי שומאחיו. תימנה ותרומה טמאה דלא חויא ליה **ט'** ובי לא יהיה נאמן וכן בשאר כל איסור והיתר ובהדיא אמרינן כריש הדר (עירובין ד' ג"ג). הא"י לורבא **ט"ז** דרצנן חזי ליה לנפשיה: **הדרן עלך עד כמה**

חו"ן מן הבכור והמעשר שהנאתן לבעיים. אע"פ שמפרש טעם משום דהנאתן לבעלים על כרחין מדאורייתא היא כדמוכנה צפרק קמא דתמורה (דף מ. ט) ובסוף חלק (סנהדרין דף ק"ב:) גבי עיר הנדחת דריש בהמתך מי שנאכלין בתורת כהמתך **ט'** דתנן כל פסולי

ובאי ילך לו לחשבתו ולאומנותו הראשון ואנו לא נלך אצלו: מי חשידי. אפי' בשל עצמן: וכדאמר רב חסדא ביחיד מומחה. רואה בכורות הכא נמי ביחיד עסיקי' דאינו רואה של עצמו משום חשי: ונאמן ורואה את קדשיו. ונאמן לומר מוט קצוע הוא ויכול לפדותו אפי' כדשמואל: הוואיל דאיבעי מיתשיל עליהו. לפני חכם ויכול לומר לה זה הקדשתי אלא אחי ולא היה מוקדש הם הכי נאמן להתיירו:

ומעשרות להתיירן במומין שלא יצרכו לאוכלן לפנים מן החומה הוואיל דאי בעי שדי מומא בבוליה עדריה והוי המעשר בעל מוט מעצמו: ונשאל על טהרותיו. דבני ביתו יכולין לשאל לו אם נולד ספק טומאה בטהרותיו ונאמן להתיר הוואיל והא חזו ליה כשון טמאין לאוכלן בימי טומאתו ונאמן הוא: **הדרן עלך עד כמה**

אפילו. בשוק של צבקי. הוואיל והנאתן להקדש. דמיהן רשאי בהן לזולל ולמוכרו באטליו ולשוקלן. כשבשוק נמכרין ביוקר ויהא ריוח להקדש. אבל כבור הוואיל והנאת דמיו לבעלים א"ן רשאי לזולל בהן ואע"פ שא"ן שוקלין כנגד ליטרא עצמה אבל יכול לשקול בשר כבור כנגד ליטרא בשר חולין. והיינו מנה כנגד מנה: שא"ן שוקלין כנגד ליטרא עצמה אבל יכול לשקול בשר כבור כנגד ליטרא בשר חולין. והיינו מנה כנגד מנה: גמ'

עין משפט ונר מצוה

נא א מיי פ"י מהל' משכב ומשכב ה"ח:

נג ב מיי פ"ג מהל' צטורות הל"א טו"שע יו"ד סי'

ש"ב סעי' ב:

נג ג מיי פ"ו שם הל"ט:

ד מיי פ"י מהל' משכב ומשכב ה' ז':

ג ה מיי פ"י מהל' גירושין הלכה טז טו"שע אה"ע סי' יב סעי' ב:

ו מיי פ"ו מהל' שטעוה הל' א ופי"ד מהל' נדרים הל' ה טו"שע י"ד סי' רמח סמ"ך א':

א ז מיי פ"א מהל' איסורי מונח הלכה יז ופ"א מהל' צטורות הלכה יז סמך עשין קמ"ג טו"שע י"ד סי' רמח סמ"ך סעי' ו':

תורה אור השלם

1. שבונו בנים שובבים נאם י"י ב'י אנכי יעלתי בכם וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנֵים מִמִּשְׁפָּחָהּ וְהַבְּאִיתִי אֶתְכֶם צִיּוֹן. ירמיהו ג יד

הגהות הב"ח

(ב) רש"י ד"ה הנאתן ובי' ביוקר טובה הנאה להקדש הוא: (ג) ד"ה ונשקלין ובי' חולין הס"ד ואח"כ מ"ה חוץ מן הבכור והמעשר שאם נמכרין ביוקר הנאתן לבעלים מלי"ה וד"ה"א:

גליון הש"ס

תו"ט ד"ה דהא ובי' ובי לא יהיה נאמן. ע"י רבי סוף פ"ב דנעשים:

רבינו גרשום

ובכולן שחזרו בהן. אשת חבר שניסת לפני הארץ ובתו של חבר ועבדו של חבר ועכשיו רוצין להיות שוב בחברים אין מקבלין: חזרו במטמוניר. ולא בפרהסיא אין מקבלין אותן: איכא דאמרי אם עשו דברים במטמוניות. כלומר אם במטמוניות לא הקפידו בהטורות מקבלין דלא נתפוסם לרבים שלא שמו טהרות הילכך מקבלין דרובה שון בחזקתן שהיו תחילה: ונעשה בבאי. מוכס: פירש. מבגאות: אינטינאכא ליה שעתא. לישראל ממנו דבר הלכה לפי שהיה חכם גדול. ואיכא דאמרי חלש היה והיו צריכין לבקרו למה: קטר להו ח' (תכתקי. עיטר להם. (עיטר להם) ד' מאות כסאות: זיל לחשיבותיה זיל לקדמותיה. כלומר הוואיל והיה כבר ובאי ילך לו לחשבתו ולאומנותו הראשון ואנו לא נלך אצלו: מי חשידי. אפי' בשל עצמן: וכדאמר רב חסדא ביחיד מומחה. רואה בכורות הכא נמי ביחיד עסיקי' דאינו רואה של עצמו משום חשי: ונאמן ורואה את קדשיו. ונאמן לומר מוט קצוע הוא ויכול לפדותו אפי' כדשמואל: הוואיל דאיבעי מיתשיל עליהו. לפני חכם ויכול לומר לה זה הקדשתי אלא אחי ולא היה מוקדש הם הכי נאמן להתיירו:

ובכ"ז ובת"מ ע"ה: חולין קכ"ג: תמורה ה' ב"א), ורשוקלין מנה כנגד מנה. כשמוכרו תמון הכית (שם).

אפילו. בשוק של צבקי. הוואיל והנאתן להקדש. דמיהן רשאי בהן לזולל ולמוכרו באטליו ולשוקלן. כשבשוק נמכרין ביוקר ויהא ריוח להקדש. אבל כבור הוואיל והנאת דמיו לבעלים א"ן רשאי לזולל בהן ואע"פ שא"ן שוקלין כנגד ליטרא עצמה אבל יכול לשקול בשר כבור כנגד ליטרא בשר חולין. והיינו מנה כנגד מנה: גמ'

